

Мороз Л.,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Метка І.,

Рівненський державний аграрний коледж, м. Рівне

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ

У статті розглядаються новітні методи викладання іноземної мови, аналізується комунікативна компетенція, подається комплекс мовних знань, вмінь, навичок.

Ключові слова: *метод навчання, реформування, комунікативна компетенція, інформаційні технології, мультимедійні програми.*

В статье рассматриваются новые методы преподавания иностранного языка, анализируется коммуникативная компетенция, подается комплекс языковых знаний, учений, навыков.

Ключевые слова: *метод преподавания, реформирование, коммуникативная компетенция, информационные технологии, мультимедийные программы.*

This item reviews the new methods of teaching foreign languages, analyses communicative competence, gives the complex of skills, habits and knowledge of the language.

Key-words: *teaching method, reforming method, communicative competence, information technologies, multimedia – programmes.*

Потреби нашої держави у висококваліфікованих спеціалістах, здатних до встановлення ділових контактів та ділового співробітництва з іноземними партнерами, спеціалістах, що володіють іноземною мовою на фаховому рівні, знаходять відображення в робочих навчальних програмах ВНЗ країни.

Іноземна мова сьогодні є не просто частиною культури певної нації, але це і запорука успіху майбутньої вдалої кар’єри студентів. Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою не можливе без фундаментальної мовної підготовки у будь-якому навчальному закладі.

Мета нашого дослідження полягає в аналізі новітніх технологій вивчення іноземної мови у ВНЗ. При дослідженні поставленої наукової проблеми ми ґрунтувалися на роботах таких авторів, як С. Ніколаєва, О. Токменко, І. Ситдикова, які розглядали окремі аспекти вивчення новітніх технологій у ВНЗ.

Викладачеві важливо знати новітні методи викладання іноземної мови, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб, інтересів

студентів. Адже методи навчання не є якимись простими “алгоритмізованими одиницями”, їх раціональне та вмотивоване використання на уроках іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже “педагогіка є наукою і мистецтвом одночасно, тому і підхід до вибору методів навчання має ґрунтуватися на творчості педагога” [2, с. 159-160].

На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна, напевно, сказати, що часи, коли достатнім доказом опанування мови було вміння перекладати з іноземної мови та навпаки адаптованих, неаутентичних текстів вже пройшли.

Сьогодні відбувається реформування навчального процесу в вузах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейським навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття вищої освіти та навчання за спеціальними міжнародними програмами за кордоном.

Наш час – це епоха постійних змін. В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання іноземних мов. Все це ставить до викладання та викладача іноземної мови в вузах нові вимоги.

Метою навчання іноземної мови у вузі на сучасному етапі є оволодіння студентами комунікативними компетенціями, що дозволять реалізувати їхні знання, уміння, навички для розв’язання конкретних комунікативних завдань в реальних життєвих ситуаціях. Іноземна мова виступає як засіб комунікації, спілкування з представниками інших націй, отже в освіті продовжує розвиватися і надалі культурологічний або інтеркультурний підхід у навчанні в рамках концепції “діалогу культур”, з метою формування полімовної грамотності студентів.

Отже, на нашу думку, в сучасному ВНЗ не має бути місця для таких процесів, як зазубрювання, бездумне завчання текстів на іноземній мові, що не мають практичної цінності для майбутньої життєдіяльності студентів. Студенти мають бути підготовлені на основі якісного сучасного аутентичного навчального матеріалу до свідомого використання іноземної мови в подальшому житті та роботі. Адже гарне знання іноземних мов є зараз і продовжуватиме залишатися надалі однією з провідних вимог роботодавців.

З огляду на це саме на ВНЗ покладається відповідальність у якісному забезпеченні студентів комплексом мовних знань, вмінь, навичок, це вимагає передусім від навчального закладу систематично створювати умови для підвищення кваліфікації своїх педагогічних працівників, забезпечити заклад належною матеріально-технічною базою.

Якісна мовна підготовка студентів не можлива без використання су-

часних освітніх технологій. Сучасні технології вивчення іноземної мови – це проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп’ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі Power Point, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп’ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банку діагностичних матеріалів з курсу навчального предмета “Іноземна мова” для проведення комп’ютерного тестування з метою контролю ЗУН студентів).

Викладачі іноземної мови постійно вдосконалюють педагогічну майстерність, широко застосовують новітні технології у вивченні іноземних мов, а саме: комунікативний підхід до вивчення іноземних мов, який зазначений у контексті рекомендацій Ради Європи та Болонського процесу, інтерактивне навчання із використанням аудіо– та відео матеріалів, інтегроване та креативне навчання, метод проектів, інформаційні технології із застосуванням комп’ютерних програм з іноземних мов, які значно підвищили рівень вивчення іноземних мов студентами в процесі аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи.

Технологія комунікативного навчання – навчання на основі спілкування дає змогу оволодіти іноземною мовою на рівні, достатньому для адаптації в іншомовному суспільстві. Використання цієї технології, принципів педагогіки співробітництва, нестандартних ефективних методів навчання, що спрямовані на виховання творчої особистості дають змогу під час заняття активізувати розумову діяльність студентів, реалізувати їхній творчий потенціал, організувати процес контролю та взаємоконтролю, забезпечити зняття психоемоційних навантажень, є одним з найважливіших аспектів у роботі зі студентами усіх спеціальностей коледжу.

Проте сьогодні першочергова роль надається використанню інформаційних технологій – одна з умов успішного вивчення іноземної мови, а використання персонального комп’ютера є стержнем інформаційних технологій навчання.

Тому викладач іноземної мови повинен, окрім ґрунтовної фахової підготовки, володіння сучасною комунікативною методикою, використовувати інформаційні технології на усіх етапах навчання – це вимога часу. Сучасні інформаційні технології мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативно спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним.

Розглядаючи питання щодо використання комп’ютера у навчанні іноземних мов, можна виділити такі позитивні моменти його впровадження:

- мотивує навчання, можливо навіть більше, ніж аудіо– та відеоматеріали;

- дає можливість викладачеві застосовувати індивідуальний підхід;
- сприяє розвитку самостійності студентів, спонукає користуватися інформацією, що безпосередньо стосується їхнього особистого чи професійного життя;
- підвищує поінформованість щодо інших мов та культур;
- завдяки наявності різноманітних типів текстів підвищує мовні компетенції;
- забезпечує сучасний матеріал, що відповідає інтересам і потребам студентів;
- пропонує автентичний і актуальний матеріал.

Всі по – різному засвоюють нові знання: одні швидше запам'ятовують матеріал, читаючи підручник, інші на слух, скажімо, під час заняття чи лекції. Але найкращий результат досягається тоді, якщо сприймати інформацію всіма органами відчуттів, і цю можливість надають засоби мультимедія. Вони змінили процес вивчення різноманітних предметів, особливо, іноземних мов.

Використання сучасних комп'ютерних технологій у процесі вивчення іноземної мови допомагає студентам оволодіти іноземною мовою, використовуючи привабливі та зручні для молоді засоби.

Комп'ютер пише кожне нове слово і його переклад на рідну мову. Щоб слово „das Studium“ міцно засіло в пам'яті, то сучасні програми дозволять це зробити, а ще й крім того записати власну вимову, а потім, прослухавши запис, порівняти з правильною. Значення кожного слова пояснюється малюнком, можна прослухати детальний коментар, проглянути короткий відеофільм. А в кінці заняття комп'ютер перевірить, наскільки добре засвоєна тема.

Застосування комп'ютерних технологій дає можливість збагатити заняття, подати навчальний матеріал в естетичній, доступній та захоплюючій формі.

Визначаючи цілі, задачі і можливості використання комп'ютерних технологій на занятті, викладач повинен, перш за все, мати на увазі наступні принципові позиції: збереження психічного і фізичного здоров'я студентів, формування у студентів елементарних умінь і навичок користувача, допомогти студентам в оволодінні навчальним матеріалом на основі комп'ютерних програм з вивчення іноземної мови.

Проте перераховані задачі повністю виключають таку структуру процесу навчання, як стопроцентне сидіння студентів за комп'ютером. Потрібні різноманітні форми навчальної діяльності: це і фронтальна робота з актуалізації знань, і групова або парна робота студентів з оволодіння конкретними навчальними вміннями, і дидактичні ігри, це і цікаві усні та письмові завдання. Всі вони повинні бути скомпоновані таким чином,

щоб комп'ютер ставав не самоціллю, а лише логічним і дуже ефективним доповненням до навчального процесу.

"ЄШКО. Англійська для початківців", "ПРОФЕСОР ХІГГІНС. Англійська без акценту", "ЄШКО. Німецька для початківців", "EURO TALK Учійть французьку".

Вищеназвані мультимедійні програми дозволяють істотно полегшити вивчення іноземних мов завдяки методиці, яка називається "природний процес навчання" або "Natural Learning Manner". В чому полягає таємниця методики? – В спілкуванні. Так, в спілкуванні ... комп'ютера зі студентом. Комп'ютер веде себе як справжній викладач. Він без втоми пояснює правила, коментує завдання до вправ, озвучує нові слова та фрази. Він без упередження реагує на успіхи студента, дозволяє виправити помилки та самостійно стежити за успішністю.

Спеціальний графічний інтерфейс дозволяє сконцентрувати увагу на матеріалі курсу та знизити навантаження на зір. Унікальна методика корекції вимови за спеціально розробленою системою графічного відображення звуку на екрані монітора дає можливість побачити конкретні помилки та виправити їх у процесі тренування. Програми включають у себе теоретичний матеріал, словники з транскрипцією, фонетичні та граматичні вправи, прислів'я, скоромовки, діалоги на різноманітні теми, диктант. Велика кількість ілюстрацій допомагає засвоїти різні граматичні конструкції.

Комп'ютеризоване викладання мов дозволяє створити модель діяльності студента, коли він отримує індивідуальне завдання й одразу після його виконання відбувається перевірка правильності результату. Кожен студент відчуває, що він є учасником навчального процесу. Створені сприятливі умови для формування самооцінки студентів та їхньої самостійної роботи. Такі заняття проходять піднесено, емоційно насичено, підвищують інтерес та мотивацію до навчання, творчості.

Використання комп'ютерів дозволяє покращити успішність, а також підвищити інтерес студентів до вивчення іноземних мов.

Нині відбуваються різноманітні зміни в системі освіти, змінюються програми і засоби навчання. Незважаючи на це, головною фігурою залишається викладач. Сьогодні він повинен відповідати вимогам часу, бути особливо ерудованим, обов'язково володіти та уміло використовувати комп'ютерні технології, виховувати у студентів культуру спілкування з технікою. Крім того викладач є помічником і керівником навчального процесу.

Під час організаційного моменту можна провести фонетичну зарядку на базі вивчення скоромовок або ж мовленнєву зарядку; опрацювати нову лексику під час вивчення нового матеріалу; під час тренування виконати різноманітні вправи; під час практики в мовленні скласти за по-

даним зразком діалоги; провести індивідуальні завдання, контрольну роботу – під час контролю навичок та вмінь.

З усього вище сказаного, потрібно зробити висновок, що для викладача сьогодні важливо постійно вдосконалювати власні знання про методи навчання іноземних мов, йти в ногу з часом, впроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні концепції, які сприяють удосконаленню професійної підготовки студентів, активізації науково-методичної діяльності викладачів і студентів, підвищенню інформаційної культури всіх учасників освітнього процесу, підвищенню іміджу навчального закладу, вихованню в студентів високої зацікавленості в отриманні знань; тому для покращення роботи кабінету поглибленого вивчення іноземних мов в навчальному процесі та якісного навчання іноземної мови за професійним спрямуванням пропонується:

1. Придбати у бібліотеку ВНЗ навчальні підручники з іноземних мов для кожної окремої спеціальності, тематика яких відповідатиме фаху.
2. Поновити комп'ютерне програмне забезпечення ліцензованими програмами, що відповідають спеціальностям ВНЗ, без яких кваліфіковане викладання іноземних мов на сучасному рівні неможливе.
3. Замінити застарілу техніку – ПК;
4. Встановлювати міжнародні зв'язки у формі співробітництва із зарубіжними партнерами (навчальними закладами Канади, Великої Британії, Німеччини, Франції), обмін викладачами та студентами за спеціальними міжнародними програмами.

Література:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник/кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
4. Ситдикова І. Комп'ютер поспішає на допомогу // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2004. – № 1. – С. 116-119.
5. Токменко О. Інформаційні технології у викладанні іноземних мов: сьогодні і скрізь віки допомогу // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2006. – № 2. – С. 98-100.